

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 476. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356527520/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

udenfor det. Kan De bevise os, gjøre os begribeligt, at al sund Videnskab, Indsigt i Natur, Lovgivning og Samfundsforfatning ja endog Historie (som De etsteds paastaar) er Værk af en guddommelig Aabenbaring og kun kan udgaa fra en saadan, saa har De (hvad mig angaar idetmindste) vundet Spil; saalænge dette ikke lykkes Dem, staar vi fjernt, beundrer Dem, elsker Dem ogsaa — men er ved en uoverstigelig Kløft skilte fra Dem.» Man maa vide, at Adam Müller endog af den hellige Trefoldighed beviste, at ethvert paa et enkelt Princip hvilende nationaløkonomisk System maatte være falsk. Han godtgør saaledes Nødvendigheden af *die Dreifelderwirthschaft*. Nu, da Grækenland rejser sig, ytrer Gentz, at Legitimitetsprincippet, som opstaaet i Tiden, ogsaa maa tillempe efter Tiden, og udbryder i disse mærkværdige Ord: «Jeg har stedse været mig bevidst, at trods mine Fuldmagtsgiveres Majestæt og trods de enkelte Sejre, vi tilfægtede os, vilde Tidsaaenden dog tilsidst blive mægtigere end vi. Jeg har vidst, at Pressen, hvormeget jeg end foragter dens Udskejelser, vilde hævde sin frygtelige Overlegenhed over al vor Visdom, og at Diplomaternes Kunst saa lidt som Vold vilde kunne holde Verdenshjulet tilbage.»

I sit 65. Aar fornam saa den opslidte, gigtsvage, lidende Olding et dobbelt Sværmeri, der stod i den særeste Modsetning til hans Alder og Aandsretning. Ynglingen dukkede op i ham igen. Den ene Genstand for hans Beundring var den da nitten-aarige Danserinde Fanny Elsler, for hvem hans Begejstring og Lidenskab ingen Grænse kendte. I hans Breve hedder det: «Jeg har ene og alene vundet hende ved min Elskøvs Tryllekraft. Da hun lærte mig at kende, troede hun endnu ikke, at der gaves en saadan Kærlighed . . . Tænk Dem den Salighed, der ligger i en daglig, helt uforstyrret Omgang med en Person, hos hvem Alt henrykker mig, et Væsen, der ikke har nødig som Venus at stige op af Havet, men i hvis Øjne, hvis Hænder, hvis enkelte Yndigheder jeg Timer igennem kan fordybe mig, hvis Stemme fortryller mig, og med hvem jeg fører uendelige Samtaler som med den lærvilligste Elev — jeg opdrager hende med faderlig Omhu — en Elev, der paa én Gang er min Elskede og mit Barn.»

Det andet Sværmeri, der overrumplede ham, var det for Heines da lige udkomne *Sangenes Bog*. Han kunde længe nok kalde den forvovne Poet «en forrykt Æventyrer». Den gamle